

L'ATENCIÓ EN CENTRE DE DIA A PROJECTE HOME BALEARS: EL CENTRE DE DIA ARRELS

1 El centre de dia com a dispositiu d'atenció a les addiccions

2 Orígens i evolució de l'atenció en centre de dia a Projecte Home Balears

2.1 Acollida-Precomunitat

2.2 Projecte Jove

3. El centre de dia Arrels: més que un dispositiu de reducció del dany

3.1 Dades d'atenció

3.2 Dades de perfil

Membre de la Asociación Proyecto Hombre, ONG de caràcter consultiu especial davant el Consell Econòmic i Social de Nacions Unides

L'ATENCIÓ EN CENTRE DE DIA A PROJECTE HOME BALEARS: EL CENTRE DE DIA ARRELS

1 El centre de dia com a dispositiu d'atenció a les addiccions

El centre de dia, com a dispositiu d'atenció a les addiccions a Projecte Home Balears, es situaria a mig camí entre els programes de tipus residencial, com poden ser les Comunitats Terapèutiques i els programes específicament ambulatoris, en els quals l'atenció es proporciona només uns dies i en unes hores determinats.

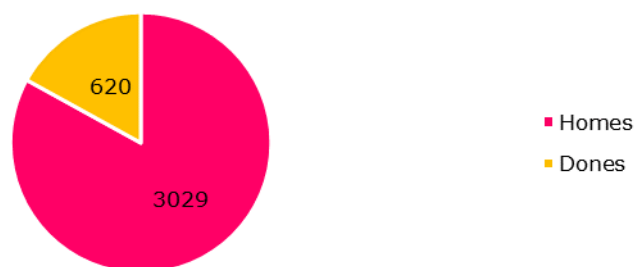
2 Orígens i evolució de l'atenció en centre de dia a Projecte Home Balears

2.1 Acollida-Precomunitat

L'abordatge terapèutic de les addiccions des d'un model de centre de dia, es va donar des del primer moment en que Projecte Home Balears va obrir les seves portes el 1987, ja que la primera fase del que avui coneixem com a Programa Base, anomenada Acollida/precomunitat i prèvia a la fase residencial de Comunitat Terapèutica, es desenvolupava amb un format d'atenció de dilluns a divendres, des de primera hora del matí, fins a després de l'hora de dinar. En aquesta fase, les persones usuàries, s'anaven avesant a les activitats, normes i eines terapèutiques que després es trobarien a la Comunitat Terapèutica de Ses Sitjoles.

La fase d'Acollida va mantenir aquest format de centre de dia, des del 1987 fins l'any 2009 (el 2010 aquesta fase va passar a ser residencial i a integrar-se dins la pròpia Comunitat terapèutica de Ses Sitjoles. Al llarg d'aquest període, un total de 3649 persones varen ser ateses, de les quals un 17% eren dones.

Persones ateses a Acollida/Precomunitat (Centre de dia) (Agost 1987-Desembre 2009)

La segona experiència d'un model de centre de dia, es va iniciar l'any 1996 amb l'apertura del programa Projecte Jove, destinat a joves amb problemes d'addicció.

2.2 Projecte Jove Centre de Dia

Projecte Jove Centre de Dia és un programa per a joves d'entre 14 i 23 anys que presenten una problemàtica de consum de drogues i una desestructura en tots els àmbits de la seva vida: familiar, personal, social, formativa, etc. i que necessiten una intervenció intensiva i continuada. Es treballa sobre la conducta, el coneixement personal, les relacions familiars i socials, i es prioritza la formació i la capacitat professional de cara al futur.

Les persones en tractament acudeixen al centre de dilluns a divendres en horari diürn, tornant a casa totes les tardes i caps de setmana. A més, a aquelles persones joves que per la seva situació familiar o personal així ho requereixen, se'ls facilita suport residencial.

Total persones usuàries ateses a Projecte Jove Centre de Dia (Octubre 1996-Juliol 2022)

Entre octubre de 1996 i juliol de 2022 han estat ateses un total de 1705 persones usuàries joves, menors de 24 anys.

3. El centre de dia Arrels: més que un dispositiu de reducció del dany

El centre de dia Arrels de Projecte Home Balears és un programa educatiu-terapèutic emmarcat genèricament dins dels programes de reducció del dany. És per tant, l'únic programa terapèutic de Projecte Home Balears que no exigeix necessàriament l'abstinència del consum d'alcohol i d'altres substàncies psicoactives (tret de medicaments prescrits o programes substitius). Aquest recurs terapèutic està dirigit a persones majors d'edat consumidores de substàncies addictives amb desestructuració personal i risc d'exclusió social que estiguin integrades als centres de la xarxa d'assistència a persones amb problemes d'addicció o a aquelles que, tot i no formar part de dita xarxa, responen a l'objecte del centre.

El Centre de dia, com a dispositiu de reducció del dany, es presenta com a un espai generador de vincle, de pertinença, i dispensador de relacions de bon tracte entre les dones i els homes en tractament, així com amb l'equip professional, facilitant la millora en la qualitat de vida, en la salut, en la presa de decisions, així com en la reducció dels consums o del seu risc, podent arribar fins i tot a la deshabitació i cessament del consum¹.

D'aquesta manera, l'objectiu principal és adquirir hàbits de vida saludable que millorin la qualitat de vida de les persones usuàries amb l'objectiu de controlar, disminuir i/o cessar en el consum de drogues.

I és que centre de dia Arrels, no és tan sols un dispositiu de reducció del dany, sinó que ofereix diferents alternatives d'intervenció:

- 1) Per a persones que necessiten fer un treball terapèutic previ abans de poder passar a un altre programa, de major exigència i amb objectius de major abast.
- 2) Per a persones que ja han intentat la seva rehabilitació a d'altres programes i han de menester una alternativa nova.
- 3) Per a persones que tenen uns objectius concrets respecte a la seva problemàtica addictiva i que els poden assolir en aquest programa, sense requerir accedir a altres programes o dispositius.

Aquesta versatilitat terapèutica, basada en el model biopsicosocial, facilita l'accés a tractament de diferents col·lectius, especialment els més vulnerables i en risc d'exclusió. I des d'aquesta perspectiva, la proximitat física del recurs és un factor clau. Així, el Centre de Dia Arrels, a més de Palma, on es va originar, des del segon i tercer trimestre de 2020 també es troba als centres territorials de PHB a Menorca, Eivissa, Manacor i des de febrer de 2021, també a Inca.

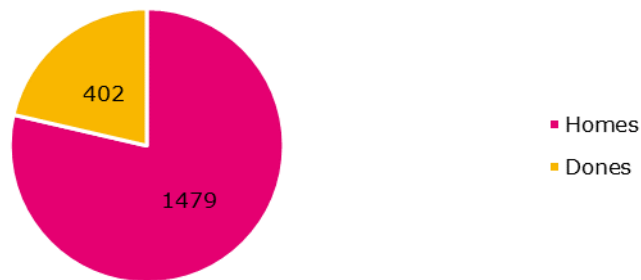
3.1 Dades d'atenció

Des de l'apertura del primer Centre de Dia Arrels a Palma el desembre de 2002 i fins juliol de 2022, han estat ateses 1881 persones de les quals un 25% han estat dones.

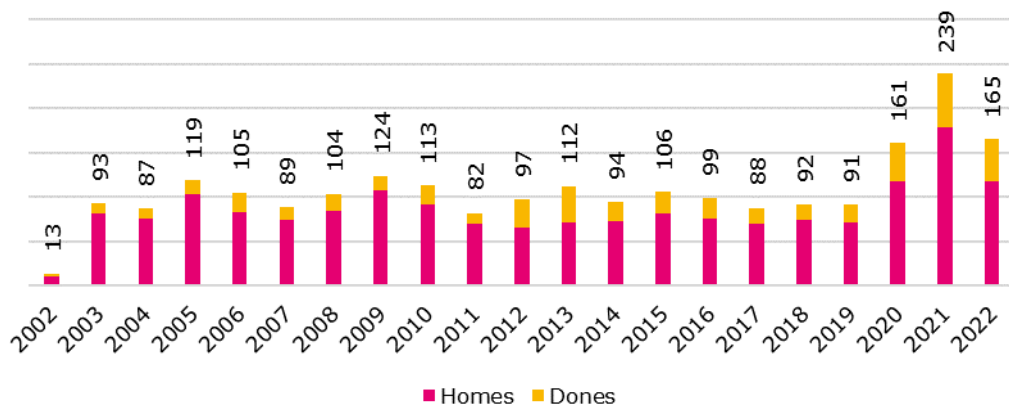
---

¹ Valles, R. P. (2014). Abordaje para personas usuarias de Programas de Reducción de Daños desde un modelo de Centro de Día. *Proyecto Hombre: revista de la Asociación Proyecto Hombre*, (84), 32-34

Total persones ateses al centre de dia de persones adultes (Desembre 2002-Juliol 2022)

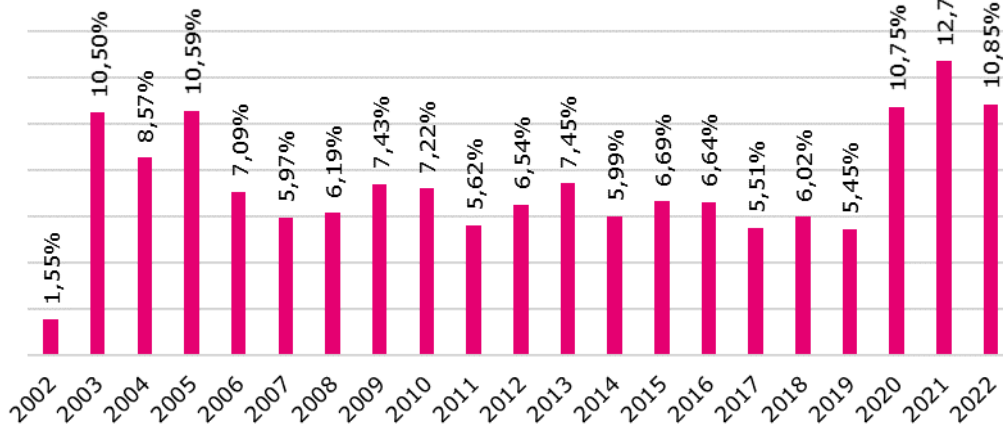

Total persones ateses per any al centre de dia de persones adultes (Desembre 2002-Juliol 2022)

El nombre de persones ateses cada any s'ha mantingut moderadament estable, fins l'any 2020, quan, arran de l'apertura dels nous centres de dia Arrels, va produir-se un creixement significatiu del nombre de persones ateses, augment que es va repetir l'any 2021, i que posa en relleu la necessitat d'apropar territorialment aquest recurs a les persones que ho han de menester. En el mateix sentit, el 2022, tot i que les dades només contemplen l'atenció dispensada fins a 31 de juliol, ja suposen el segon registre més elevat de persones ateses al Centre de Dia Arrels.

Proporció persones usuàries totals PHB ateses al centre de dia

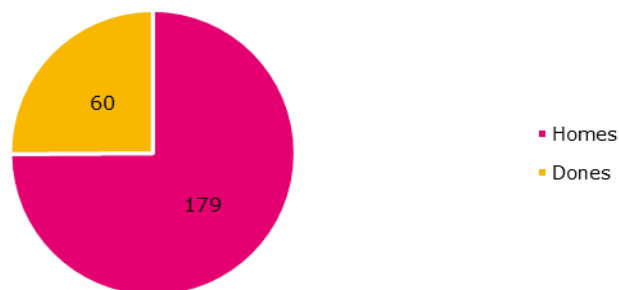
Quant a la proporció de persones ateses a la nostra entitat que van ser ateses al centre de dia Arrels, podem observar a la gràfica anterior la variació en el pes que tenia aquest programa d'intervenció educativa-terapèutica dins el conjunt de l'entitat, arribant a assolir un màxim històric del 12,71% l'any 2021.

Al llarg de l'any 2021, els centres de dia de la nostra entitat han atès un total de 239 persones usuàries.

3.2 Dades de perfil

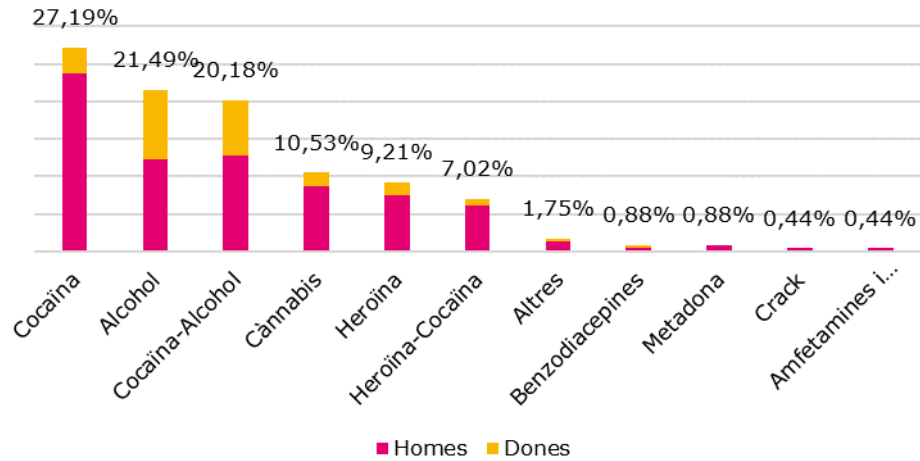
Quant a les persones ateses al centre de dia Arrels de Projecte Home Balears, el perfil de les persones ateses el 2021, en el conjunt dels 5 centres territorials de PHB és el següent:

**Persones ateses segons sexe
Centre de dia persones adultes - 2021**

La majoria de persones ateses al centre de dia al llarg del 2021 han estat homes (concretament, un 74,89% contra un 25,11% de dones).

**Addicció de referència
Centre de dia persones adultes - 2021**

Quant a l'addicció de referència per a les persones usuàries ateses el 2021, la cocaïna és aquella substància de consum amb major freqüència de tractament al centre de dia, seguida de l'alcohol, i el policonsum d'ambdues substàncies.